

en, waarin wij het
arin we er reeds
zoeking, of we in
in strijden kunnen
Hij ons tot konin-
Vader maakt. Wij
n het wel. Tot het
leven in lijden en
ze tekortkomingen

A. R.

III
LEVEN

" en omgeving.
vier gepasseerd. Als
d een onbestemde
Mississippi-gedeelte
ik ben op weg naar
orgen driemaal hoop
gedaan, kan ik ein-
ven voor „De Refor-
eden, dat ik 't deed;
rukt onder de oogen
rassing kan ik ons
ik ook reis, zonder
nden. Schrijven was
t 't is hard werken

omen was, begrepen
loogeschool van onze
n puur broederbloed
gemak zijn? Na de
oeden van verdacht

vroolijk moeten ant-
zesden hoogleeraar
it van Kampen was
t Grand Rapids wel
ten. Stel u voor: ze
ge theologische pro-
die uitgaat van een
nederlandsche Geref.

een aantal studenten
lees-studenten (!!!)
meereken, veel ge-
open ingeschreven.
esden hoogleeraar te
as op gerekend tegen
prof. Greijdanus' op-
s ijfving dienaar

l wat ongemakkelijk
niet. Integendeel, ik
kleine kerkengroep,
n en onbenepen ver-
ag heeft. En dan dat
vernomen, dat een
n uitgaat, niet meer
amineeren mag, dan
bediening noodig is;
wat iemand noodig
ndjesmaat. Maar wie
hier in Grand Rapids
naals voor: de facul-
a theologische hoog-
et minder dan TWEE
NIET noodig heeft.

Wat is dat nu, o gij
it is dat nu: afval of
emt, moet voorloopig
; misschien is zelfs
r wie met mij stemt
er in Grand Rapids
ik dan ook dankbaar
prof. dr V. Hepp alle
le punten, waarin ik
kenis bleken te ach-
nd Rapids, zoo lang-
tusschen henzelf en
1) ook eens van be-
voor de broeders en
ig is zeker: de zwart
tover Kampen ginel
Grand Rapids dood-
scherper, en honderd
le ik in achter mijn
veld te hebben over
sonen inzake de ge-
al gelezen).

iemand zeggen.
bij de debatten over
Christus zelf betrok-
ge menschen het
e het niet wilde, de
zeggen wil, dat „De
kunnen gaan schrij-
ZIJ hebben met „de
erandering van spij-
wordt tegen prof.
Amerika dan ook
gaat natuurlijk alles
el

it overgenomen Banner-

Maar kom: de sneeuw ligt daar zoo mooi op de hel-
lingen, als ik van mijn copie op zie, en ik moet maar
niet den humor verliezen. Ik kan later nog wel eens
een nabetrachting geven in deze richting.

Trouwens, wie weet? Misschien, dat de broeders straks
wel stemmen vóór een ontwikkeling van Kampen à
la Grand Rapids. Prof. Hepp immers was in 1936 er
zoo bang voor, dat men de Chr. Ref. Church van Amerika
een slag in het gezicht zou geven vanwege de gemeene
gratie? Vandaar — zullen we maar zeggen — „vandaar“
om al dat vreemde rumoer destijds. Nu, op dit punt
kan hij wel letwat rustig gaan worden.

Want in een zeer prettige en vlotte bespreking-met-
debat, die ik inzake de gemeene gratie met professoren
en predikanten der Chr. Ref. Church mocht hebben in
het gebouw der Theol. Hoogeschool te Grand Rapids,
heeft één der theologische professoren mij in volle ver-
gadering gezegd, wat hij later, met verlof tot publicatie,
ook op papier gezet heeft, dat de bekende drie punten
heelemaal geen „drie punten van de
algemeene genade“ zijn, en géén dog-
matische formulatie als zoodanig, doch een
wederleggende. Letterlijk lees ik in wat bedoelde hoog-
leeraar (prof. dr M. J. Wijngaarden) zoo vriendelijk
was mij te schrijven: „een dogmatische
formuleering, als zoodanig, werd
niet beoogd door de Synode van
1924. Cf. Acta, pagina 149“. Ik ben daar heel blij mee,
en acht, in het licht van deze ophelderende medede-
lingen (die ik later wel breder hoop weer te geven)
het achterbaksche gewurm van Nederlanders tegenover
Amerikanen tegen mij nóg dommer, en den vrede tus-
schen de Amerikaanse broeders, dien ik zeer vurig
hoop, des te meer bereikbaar. Maar dat doet thans niet
ter zake. Ik denk maar weer aan prof. Hepp, die suiker-
zoet vroeg, of men niet bezorgd mocht zijn? Zeker,
zeker ik ben het ook, collega. Ik ben bezorgd over u.
Ik ben bezorgd, dat, als de Amerikaanse broeders eens
nauwkeurig studie maken van al de zwaarwichtige be-
toogen, die in Nederland zijn aangevoerd tegen het
Kamper doceeren en examineeren bóven het minimum,
dat de kerken van predikanten eischen, deze broeders
zullen zeggen: ach, ach, dat zijn, om in de taal van prof.
Hepp te spreken, allemaal slagen in ons aangezicht. En
daar is prof. Hepp immers zoo heel bang voor? Zoo
bezorgd?

Ergo: wie weet? Misschien helpt prof. Hepp, om
Grand Rapids te gerieven, wel mee aan Kampen's
uitbouw!

In dat geval zal hij, net als ik op het punt der ge-
meene gratie, alzoó zijnerzijds in zake het probleem van
Gods wil betreffende graadverleening door een niet met
verenigings-, doch met kerkgeld bekostigde school, moe-
ten verschillen van dr A. Kuyper. Maar dat is niet zoo
heel erg. Zoo langzamerhand weten we 't allemaal wel,
dat óók prof. Hepp van dr A. Kuyper veelszins ver-
schilt.

Intusschen, behalve den humor, dien ik tusschen
Mississippi-rivier en Scholte's Pella niet verliezen wil,
mogen we toch ook den waarheidszin niet verliezen. En
daarom wil ik nog even terugzien op mijn eerste ver-
blijf in Grand Rapids, mijn hartelijk medelijdend uitdruk-
ken voor 't geschrift van prof. V. Hepp inzake mijn
Amerikaanse reis. Dat hij, achteraf, en in 't openbaar,
de betoekenis van 't bekende Banner-artikel verkleinde
tot „bezorgd-zijn“ is tot dáár aan toe; deze publi-
cist heeft wel meer de gewoonte, een paar weken te
wachten met het reageeren op dingen, die hem regar-
deeren; en na zooveel tijd wordt dan de betreffende zaak
minder konkreet voorgesteld dan ze is. Schwamm
d' rüber. Maar dat hij beweerde, dat de Banner-redac-
teur „n fijne reus“ had dan dr H. Beets, een
fijne reus, let wel, in het ontdekken van mijn twee
maal zullen spreken in de kerk van de Hoeksema en
dus van mijn bedoelingen met het gaan naar Amerika,
dat gaat, rondult gesproken, de perken te buiten. Dat
spreken van een „fijne reus“ suggereert, dat er iets
achterbaksch gebeurd is, dat de redacteur van „The
Banner“ eerder op 't spoor kwam dan dr Beets. Brrr!
En dan moet men weten, dat niets door mij zelf op
eigen gelegenheid geregeld is, dat alles over het comité
gelopen is, dat de aanvraag voor de kerk van de Hoek-
sema één der eerste was die onmiddellijk aanvaard is,
lang vóór „The Banner“ schreef, dat dr Beets comité-
lid is, dat het corresponderende lid van 't comité met
den Banner-redacteur en niet met dr Beets in één stad
aan één telefoonnet woont, en dat er niets geheim was.
Althans, o prof. dr V. Hepp, aan deze zijde niet.

Wil ik u eens wat zeggen? Er is gevreesd, dat onder-
zoekende, door te spreken over de gemeene gratie, zich
niet behoorlijk zou gedragen tegen zijn gastheeren, de
leiders der Chr. Geref. Kerk in Amerika. Nu, we zijn
tot nu toe in vollen vrede van alle gastheeren geschei-
den. Maar ik denk op 't oogenblik aan u zelf, prof. Hepp.
U is heel lang de gast geweest van den heer W. B.
Eerdmans, te Grand Rapids; comitélid, die eerst voor
uw tournee, en thans voor de mijne, heel wat moeite
sich getroost heeft. Welnu, ik vind, dat u zich vreemd
gedraagt, niet alleen tegen uw vaderlandsche broeders,
maar ook tegen dezen uwen Amerikaanschen gastheer.
Vreemd, door zóó maar publiek te schrijven, dat de
Banner-redacteur een „fijne reus“ had dan dr H.
Beets in het ruiken van booze voornemens, uitgespon-
nen mede door uw voormaligen gastheer, aan
wien u heel veel te danken hebt, evenals ondergete-
kende. Ik zal u niet vragen, tegenover hem amende ho-
norable te doen. Men kan ook bij u soms voor een chris-
telijk verzoek om rectificatie niet terecht; ik weet het
uit eigen ervaring, en prof. Greijdanus heeft het nog
kort geleden duidelijk gezegd. Zeg nu maar, dat ik bit-

ter ben, en wapper nog maar eens, zooals tegen ds v.
Herksen, met het vaantje van een synodaal besluit in-
zake de polemiek. Het kan, en dat spijt me heusch, geen
indruk op mij maken.

Overigens heeft dr Beets — en ik ben hem daar erg
dankbaar voor — publiek hier in Grand Rapids ver-
klaard, dat enkele broeders, die mij niet kenden, wel
vreesden, met de vreeze, die u bekend is, maar dat het
toch eigenlijk allemaal net andersom was. 't Staat ge-
drukt in „De Heidenwereld“. Plezierig overigens voor
dr Beets, onzen aanstaanden gast, dat hier één zijner
aanstaande gastheeren, prof. Hepp, verklaart, dat zijn
neus niet fijn genoeg was. . . .

Och, wat is de wereld soms komisch. En de kerkelijke
polemiek soms vleeschelijk.

Maar nu geen woord meer, dit maal, over dit alles.
Er komt veel terecht. Prof. Hepp mag, wat mij betreft,
gerust verder vertellen, dat ik hier tot nu toe over de
algemeene genade gesproken heb voor ieder, die erover
hooren wilde. En dat waren er erg veel. En ze waren
er niet alleen onder de volgelingen van ds Hoeksema,
ze waren er ook van chr. geref. zijde. Vele besprekingen
zijn daarover reeds gehouden, publiek en in conferen-
ties, zooals de Amerikaanse gastvrijheid die zoo pret-
tig weet in te richten: een lunch, en daarna wat gezell-
ig praten met mekaar. Prof. Hepp mag ook wel weten,
want ik heb het verscheiden keeren hardop gezegd,
en naar belofte zal ik het ook in Nederland straks
nader uitwerken, dat mijn bedoeling geweest is, het
dilemma, waarvan hij uitgegaan is, toen hij aan de
Amerikaanse broeders indertijd zijn adviezen gaf, te
doen zien als onjuist, en als hinderlijk voor de bespre-
king van het onderhavige vraagstuk. Sedert ik vlak
vóór mijn vertrek begreep, wat er al zoo afgespeeld
was, in verband met die Amerikaanse reis, die ik al
jaren lang begeerde, maar die enkele diplomatisch
aangelegde broeders hebben trachten onmogelijk te
maken, is het mijn plan, nu ook niet langer prof. Hepp
te laten rusten in zijn gemeene-gratie-theorie. Ik heb
lang genoeg getracht, hem aan 't spreken te krijgen,
opdat de vrede zou verkregen worden op een basis
van rechten en van verantwoording tegen-
over de kerken, die ik te Kampen dienen mag.
Nu de hoogleeraar Hepp den weg der openbare ver-
antwoording tegenover Christus' kerk (door hem in
brochures aangesproken) niet op wil, zal ik mijn
meening, zooals ik ze in Amerika heb mogen ontvou-
wen, ook in Nederland publiceeren, als God mij de
gezondheid laat. En sedert ik een hierboven reeds ge-
memoreerden brief in handen kreeg, waarin iemand,
wiens naam ik hoop te kunnen blijven verzwijgen, een
correspondent, die uit naam van een predikantengroep
bij hem informeerde, o.m. het volgende schreef:

„Now about Prof. Schilder. You ask whether I
think he is Orthodox. Yes, I do, — but I don't be-
lieve that he is „Reformed“. But I think that you
mean „Orthodox“ in that way, and then I don't
believe that he is desired here. . . .“

Sedert dát moment, o prof Hepp, is mijn plan onwrik-
baar. Overigens moge het u gezegd zijn, dat óók de
schrijver dezer regelen bij nader inzien mij heeft laten
uitnoodigen om in zijn kerk te preeken.

Maar laat me niet langer in de aansprekende wijze
verder gaan. Prof. Hepp heeft in „Credo“ nog even
laten doorschemeren, dat ik in de kerk van een
„schismatieken“ predikant (ds Hoeksema) sprak. Ja,
zeker! Geen preek, maar een lezing, en nog één. Ik
geloof, dat er nog een derde komt, als ik voor de tweede
maal in Grand Rapids kom. Moet ik geloven, dat prof.
Hepp dat woord „schismatiek“ ook gebruikt, als hij
bepaalde hoogleeraren der Vrije Universiteit citeert? Of
moet ik aannemen, dat hij vergeten is, hoe hij eens,
toen dr v. d. Vaart Smit door hem werd aangevallen,
schreef, dat hij met genoege in De Telegraaf zou
schrijven ter verdediging van de waarheid, zooals hij
eens deed? Of, dat hij vergeten is, dat ik met ds Hoek-
sema geen enkelen gemeenschappelijken grondslag voor
die lezingen heb vastgesteld, zooals ook prof. Hepp het
deed, toen hij een calvinistenconferentie belegde met
lieden van allerlei slag (ook „schismatieken“) in een
calvinistencongres? En is hij vergeten, dat volgens dr
H. H. Kuyper van circa 1892 de Chr. Geref. Kerk in
Nederland schismatiek was? Als dat het geval was in
1892, dan is dat voor God nóg zoo, voor God, voor
wien duizend jaren zijn als één dag. . . . Maar prof.
Hepp zal misschien tegenwoordig de kwestie der waar-
deering van het Chr. Ger. instituut in Nederland be-
zien onder het licht der pluriformiteitsidee. Daar is
over te praten; maar waarom dan het woord „schis-
matiek“ gebruikt, wanneer het hem te pas komt om een
sfeer te scheppen, waarin men het heeft over een
„fijne reus“? Och, och. Toen indertijd ds I. v. Dellen
in Nederland was, heeft hij (vertegenwoordiger van
de Chr. Ref. Church in Amerika) de Chr. Geref.
Kerk van Nederland evenzeer officieel bezocht als de
Gereformeerde Kerken. Ik heb er niet aan gedacht,
daar ook maar iets van te denken, dat minder aan-
genaam was. Met groot genoegen heb ik te Kampen
een avond met ds v. Dellen doorgebracht, in een periode,
waarin nog de apeldoorsche lucht aan zijn jasje hing.
En ik geef hem schoon gelijk. Maar ik verbaas me
over het heen-en-weer-geredeneer van een publicist als
prof. Hepp, die, als ik naar Amerika kom, en dan
ergens een lezing houd, waar ik precies mag zeg-

2) „Nu over Prof. Schilder. Gij vraagt, of ik denk, dat
hij Orthodox is. Ja, dat denk ik, — maar ik geloof niet, dat
hij „Gereformeerd“ is. Maar ik denk, dat hij „Orthodox“ in
dien zin bedoelt, en dan geloof ik niet, dat hij hier ge-
wenscht is.“ (Vertaling door S. G.)

Koninklijke Requisite.

De laatste reis van den Heiland naar Jeruzalem
is een weg Hammaälöth geworden, een triumftocht
der genade. De blinde te Jericho werd aan den
nacht, Zacheüs aan de zonde, een Lazarus aan
den dood ontrukkt. Deze koninklijke daden worden
gevolgd door de koninklijke waardigheid, die
Christus Zelf aanneemt, en de hulde Hem spon-
taan door de menigte gebracht. De Heiland be-
schikt als een koning over het rijk der Bethfagé:
de Heere heeft het van noode! Dan leggen de disci-
pelen hun kleederen op den rug van het dier en de
Galileërs werpen hun buizen op den weg. Het is
gemakkelijker het ezeltje van een ander te halen,
dan zijn eigen kleederen te geven. Hoe eenvoudig
zij ook mogen geweest zijn, het waren toch de
feestkleederen, waarin deze menschen opgegaan
waren tot de hoogtij-dagen te Jeruzalem. Dat
waren vrouwen als onze vrouwen, gewoon aan
bezorgdheid voor het Zondagsch gewaad. Wie weet
hoevele malen tijdens de reis zij hun man en hun
kinderen gewaarschuwd hebben: denk om je jas!
Pas op je manteltje! Nu treedt die zorg terug, want
de Heer heeft het van noode! Het is een aangrij-
pende gedachte! In een landelijk plaatsje staat op
een mul pad tusschen de boomgaarden (in een
reet! zeggen de Friezen) een ongezadeld ezeltje.
Het is nog niet ingereden, het is nog een veulen
vol kuren en nukken. Daar komen twee simpele
mannen en requireeren het voor den Koning der
koningen. De Heer heeft dat ezeltje noodig. Daar
komen de visschers en de boeren met hun kleede-
ren, wie weet hoe vaak versteld, en de Heere wil
ze aanvaarden. Hij laat zich huldigen met de in
haast geplukte bladerkransen en door het gejuich
der boeren: Heil den Koning! Wij zouden er bij
willen zijn, wij zeggen het Willem de Mérode na:

Wat zou ik graag de palmen zwaaien
Nu Gij uw hoofdstad binnentrijdt,
Den weg met voorjaarsbloei bezaaien,
Mijn mantel spreiden als tapijt.

Wat zou ik graag de kind'ren hooren,
De meisjes, arm aan arm gereid,
De hooge, schelle jongenskoren,
Vol eerbied en brutaal jolijt.

Wat zou ik? Ziet, uw Koning komt! Wij
belijden immers het Koningschap van Jezus Chris-
tus? Gezegend het Rijk van onzen vader David!
Hosanna in de hoogste hemelen! En Hij zendt nog
Zijn discipelen uit, niet als bedelaars, maar om
krachtens Zijn koninklijke beschikking de middelen
te requireeren, die de Heere van noode heeft. De
middelen voor een kerkje in Friesland, voor een
zondagsschool in Amsterdam, voor een school in
Gent, voor een militair tehuis in Brabant, voor
een dessa-hospitaaltje op Java, voor een Catechis-
musvertaling in de Oekraïne! Nóg geven de boeren
hun ezeltje, nóg werpen de Galileërs hun buizen
op den weg! Er zijn er echter ook, die rede-
neeren: wat zou de Heer aan mijn ezeltje hebben?
Als ik een paard had, zooals mijn buurman, dan
zou ik het gaarne geven! Maar ik val niet in de
belastingklasse. Omgekeerd vindt men er, die zeg-
gen: als ik zoo'n versteld buis droeg, als die Gali-
leërs aan hebben, zou ik het ook wel op den weg
werpen. Maar mijn colbert kan ik er niet aan
wagen en mijn swagger is spiksplinternieuw! Mijn
dochtertje hoort niet bij zoo'n zangkooortje en mijn
zoon de student past niet op een jongelingsver-
eeniging. Ziet, uw Koning komt en Hij heeft u en
uw gaven van noode, de halve centen en het zilver-
papier, dat een kind voor de Zending spaart, even-
goed als de briefjes van honderd van een beter ge-
situeerde. Uw zoon de student wil Hij hebben,
maar niet minder de nageljongen van de scheeps-
werf met de teer aan zijn vingers!

Laat ons ook oppassen voor een ander gevaar.
Hoeden wij ons voor de inbeelding, dat ons ezeltje
en ons huis wondervol zijn. Vergeten wij niet,
hoe dat ezeltje en die kieren bij Christus' vernede-
ring hebben behoord. Wat een optochtje! hoonden
de Farizeërs. Het is bespottelijk! Meester, laat ze
toch hun fatsoen houden! Maar Hij, Die zacht-
moedig was en een Heiland, Hij heeft in genade
de buizen der schamelen en het ezeltje van den
boer aanvaard en nóg aanvaard Hij ze bij Zijn
koninklijken tocht door de eeuwen.

Gezegend zij die groote Koning! N. B.

gen, wat ik wil, — een lezing, geen preek, laat
staan een synodaal bezoek (als ds v. Dellen) — komt
vertellen: Schilder is bij de schismatieken geweest, mijn
fijne reus trekt zich in „Credo“ op voor zoo snood
bedrijf, en laten we nu maar verder praten over cal-
vinistencongressen, pluriformiteit, en internationaal
calvinisme. Ik zal bij zooveel utiliteitsgeredeneer niet
eens probeeren een ernstig gezicht te zetten. Ik vind
dit alles een demonstratie van machteloosheid.